

අම්බලන්තොට ප්‍රාදේශීය සභාව
හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය

1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2017 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 මාර්තු 28 දින විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර එම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව 2018 අගෝස්තු 31 දින සභාපතිවරයාට යවා ඇත.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට අම්බලන්තොට ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්ම වලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.3.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) ජර්නල් සටහන් අංක 91 මගින් රු. 8,000,000 ක් සඳොස් ලෙස සමුච්චිත අරමුදල හර කර ප්‍රාග්ධන ආධාර ගිණුමට බැර කිරීම නිසා එම වටිනාකමින් වර්ෂයේ ආදායම වැඩියෙන් හා සමුච්චිත අරමුදල් ශේෂය අඩුවෙන් දැක්වුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව, 2018 වර්ෂයේදී දරන ලද රු. 80,319 ක වියදම් සඳහා ණයහිමි ප්‍රතිපාදන ඇති කර නොතිබුණි.
- (ඇ) ප්‍රාදේශීය සභා පෙරටු කාර්යාලය සකස් කිරීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වැය කර තිබූ රු.100,335 ක මුදල ප්‍රාග්ධනික කර නොතිබුණි.
- (ඈ) 2010 වර්ෂයට අදාළ රු.22,625 ක් වූ ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තු සඳහා ණයගැති ප්‍රතිපාදන ඇති කර නොතිබුණි.

1.3.2 නොසැසඳුණු ගිණුම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ගිණුම් විෂයයන් තුනක ශේෂයන් සහ ඊට අදාළ පොත්පත් හා උපලේඛනවල දැක්වෙන ශේෂයන් අතර නිරීක්ෂණය වූ අසමානතාවල එකතුව රු. 1,103,289 ක් විය.

1.3.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

(අ) ලැබිය යුතු ගිණුම්

- i. 2007, 2008 සහ 2010 වර්ෂ වලට අදාළව නඩු පවරා තිබුණු රු. 1,427,942 ක ටෙන්ඩර් බදු ආදායම් අයවිය යුතුව පැවතුණි.
- ii. ණයගැති කාල විශ්ලේෂණය අනුව එකතුව රු. 57,337,995 ක් වූ වටිනාකමින් දීර්ඝ කාලයක සිට හිඟව පවතින රු. 1,389,729 ක වාහන කුලී සහ 2014 වර්ෂයට අදාළ රු. 65,296 ක සංවර්ධන ආධාර අයකර ගැනීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) ගෙවිය යුතු ගිණුම්

විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතු රු. 3,617,121 ක් වූ දායක මුදල සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් ගෙවා නොතිබුණි.

1.3.4 විගණනය සඳහා අවශ්‍ය ලිඛිත සාක්ෂි නොමැතිවීම

අවශ්‍ය තොරතුරු ඉදිරිපත් නොකිරීම නිසා එකතුව රු. 102,479,019 ක් වූ ගිණුම් විෂයයන් 04 ක් විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට නොහැකි විය.

1.3.5 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

2015 ජූලි 10 දිනැති අංක 02/2015 දරන මුදල් අමාත්‍යාංශ චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව සභාව සතු ගර්භිත තත්ත්වයේ පවතින වාහන 06 ක් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 13,693,491 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 21,017,439 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2017				2016			
	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
i වරිපනම් හා බදු	5,271,600	4,882,392	6,072,916	4,022,321	3,651,000	3,496,717	4,040,313	5,058,853
ii කුලී	17,075,700	15,775,010	17,825,633	3,179,316	18,574,700	16,045,804	13,835,074	5,605,037
iii බලපත්‍ර ගාස්තු	1,592,000	1,669,597	1,381,067	529,680	2,619,100	2,277,937	2,344,687	520,260
iv වෙනත් ආදායම්	127,046,500	105,484,322	57,025,583	55,780,549	153,888,100	84,029,867	61,328,370	29,849,403
එකතුව	150,985,800	127,811,321	82,305,199	63,511,866	178,732,900	105,850,325	81,548,444	41,033,553

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සමාලෝචිත වර්ෂයට බිල්කළ ආදායම් රු.127,811,321 ක් වූ අතර, ඉන් රු. 82,305,199 ක් රැස්කර තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂය අවසානයට රු. 41,033,553 ක් වූ මුළු භිභය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට රු. 63,511,866 ක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි.

2.2.3 වරිපනම්

2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 3,961,536 ක් වූ භිභ වරිපනම් බදු මුදලෙහි රු. 5,000 ට වැඩි භිභ ශේෂයක් පැවති බදු ඒකක 59 කින් අයවිය යුතු රු. 879,464 ක භිභයක් ඇතුළත් වූ අතර, ඉන් රු. 146,482 ක් 2018 ජුනි මාසය වන විට අය කර ගෙන තිබුණි. භිභ බදු සම්බන්ධයෙන් 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 158(1) වගන්තිය අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.4 කුලී

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(අ) සභාව සතු කඩ කාමර 91 කින් රු. 145,210 ක මුදලක් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට අය විය යුතුව පැවතුණු අතර, ඉන් රු. 97,360 ක් 2018 ජුනි මාසය වන විට අයකර ගෙන තිබුණි.

(ආ) 2010 දෙසැම්බර් 27 දිනැති හා දපපා/පපාකො/2010/01 අංක දරන දකුණු පළාත්, පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ චක්‍රලේඛයේ 05 වන ඡේදයට අනුව කඩ කාමර සඳහා වන ගිවිසුම් සෑම වසර තුනකටම වරක් යාවත්කාලීන කළ යුතු වුවත්, ඊට අනුකූලව කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.5 වෙනත් අදායම්

දැන්වීම් පුවරු ගාස්තු

1988 අගෝස්තු 23 දිනැති අංක 520/7 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලද පළාත් පාලන ආයතන අතුරු ව්‍යවස්ථා අංක 39 හි සඳහන් විධිවිධාන වලට අනුකූල නොවී විවිධ පාර්ශවයන් විසින් සභා බල ප්‍රදේශය තුළ දැන්වීම් පුවරු ප්‍රදර්ශනය කර තිබුණද, එකී අතුරු ව්‍යවස්ථාවේ අංක 39 (15), (16) හි සඳහන් විධිවිධාන ප්‍රකාරව සභාව විසින් කටයුතු කර නොතිබුණු අතර, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට රු. 512,830 ක දැන්වීම් පුවරු ගාස්තු අයවිය යුතුව පැවතුණි.

2.2.6 උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු

පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් හා අනෙකුත් බලධාරීන්ගෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතුව තිබූ උසාවි දඩ රු. 11,568,592 ක් හා මුද්දර ගාස්තු රු. 15,249,960 ක් විය. ඉන් රු. 6,000,000 ක උසාවි දඩ 2018 මැයි මාසයේදී ලැබී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යසාධනය

1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විභරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළ යුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව අනාවරණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

(අ) ඉටුකර නොතිබූ කර්තව්‍යන්

- (i) අයවැය ලේඛනය හා වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව ඉටුකළ යුතුව තිබුණු කර්තව්‍යන් 40 න් කර්තව්‍යන් 04 ක් පමණක් ඉටුකර තිබුණි.
- (ii) අයවැය ලේඛනයට හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් නොවූ කර්මාන්ත 08 ක් ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් රු. 4,450,339 ක් වැයකර තිබුණි.

(ආ) කර්තව්‍යන් ඉටු කිරීමේ ප්‍රමාදයන්

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වීමට පෙර නිම කළ යුතුව තිබූ කර්මාන්ත 10 ක් 2018 ජනවාරි 11 දින වන විටත් නිම කර නොතිබුණි.
- (ii) 2017 වර්ෂයේ පළාත් සභා මන්ත්‍රී ප්‍රතිපාදන යටතේ අනුමත වී ඇති කර්මාන්ත 06 ක් සඳහා රු. 998,000 ක ප්‍රතිපාදන ලැබී තිබුණද, 2018 ජනවාරි 11 වන විටත් ගිවිසුමකට එළඹීමට හෝ කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) නිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක

නිරසර සංවර්ධනය සඳහා වන 2030 න්‍යාය පත්‍රයේ නිරසර සංවර්ධන අරමුණු සහ ඉලක්ක සඳහා වන ගෝලීය දර්ශක තුළින් සහා බල ප්‍රදේශයේ මහජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය සහ සෞඛ්‍ය නංවාලීම සඳහා වන දිගුකාලීන සැලසුම් සභාව විසින් සකස් කර නොතිබුණි.

3.2 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට කාර්ය මණ්ඩලයට අයත් තනතුරු 03 ක 10 දෙනෙකුගේ අතිරික්තයක් සහ තනතුරු 08 ක 13 දෙනෙකුගේ පුරප්පාඩු පැවතුණි.
- (ආ) සෞඛ්‍ය කම්කරුවන් හා වැඩ ක්ෂේත්‍ර කම්කරුවන් 16 දෙනෙකු සඳහා තනතුරට අදාළ රාජකාරී හැර වෙනත් තනතුරුවලට අයත් රාජකාරි පවරා තිබුණි.

(ඇ) සභාවේ සේවයේ සිට සේවයෙන් පහ කරන ලද සහ සේවය හැර ගිය නිලධාරීන් 03 දෙනෙකුගෙන් අයවීමට තිබූ රු. 87,169 ක අත්තිකාරම් මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

3.3.1 පවරා නොගත් වත්කම්

ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් භාවිතයට ගනු ලබන පිරිවැය රු. 6,240,000 ක් වූ ඉඩම් 13 ක සහ පිරිවැය රු. 33,826,187 ක් වූ ගොඩනැගිලි 81 ක නීත්‍යානුකූල අයිතිය සභාව වෙත පවරා ගැනීමට අදාළ කටයුතු 2018 ජනවාරි 11 දින වන විටත් නිමවී නොතිබුණි.

3.3.2 නිෂ්ක්‍රීය වත්කම්

ඉකුත් වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වාම සභාව සතු කොන්ක්‍රීට් මිශ්‍රණ යන්ත්‍රය ආදායම් ඉපයීමකින් තොරව නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි.

3.4 ප්‍රසම්පාදනය

3.4.1 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණි.

3.4.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රතිපාදන වලින් සහ සභා අරමුදලින් ඉදිකිරීම් කර තිබූ මාර්ග 04 ක ගෙවීම් වාර්තාවල දක්වා ඇති ප්‍රමාණයට වඩා භෞතික ඉදි කිරීම් ප්‍රමාණය අඩු වීම නිසා එකතුව රු. 75,642 ක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සභා අරමුදලින් සහ පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රතිපාදන වලින් ක්‍රියාත්මක කර තිබූ කර්මාන්ත 09 ක් සඳහා බොරළු සැපයීම වෙනුවෙන් රු. 211,752 ක් ගෙවීම් වාර්තාවල දක්වා තිබූ නමුත්, උරහිස් සඳහා බොරළු යොදා සනවත් කර නොතිබුණි.

4. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ අයවැයගත සහ තථ්‍ය ආදායම් සහ වියදම් අතර පහත දැක්වෙන පරිදි සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) ආදායම් විෂයයන් පහක අහිතකර විචලනයන්ගේ එකතුව රු. 21,562,178 ක් වූ අතර, එම වටිනාකම් සියයට 10 සිට සියයට 33 දක්වා පරාසයක විය.
- (ආ) වියදම් විෂයයන් හතක ඉතිරිකිරීම් වල එකතුව රු. 32,115,971 ක් වූ අතර, එම වටිනාකම් සියයට 14 සිට සියයට 61 දක්වා පරාසයක විය.
- (ඇ) ප්‍රතිපාදන මුදල රු. 10,000 ඉක්ම වූ වැය විෂයයන් 18 ක් සඳහා අයවැය ලේඛනය මගින් වෙන් කර තිබුණු එකතුව රු. 3,400,000 ක ප්‍රතිපාදන සම්පූර්ණයෙන්ම උපයෝජනය කර නොතිබුණි.

4.2 විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු

2009 ජුනි 09 දිනැති අංක DMA/2009 (1) දරන කළමනාකරණ විගණන චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව කාර්තුවකට එක බැගින් වාර්ෂික විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු 04 ක් පැවැත්විය යුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පවත්වා තිබුණේ කමිටු 03 ක් පමණි.

5. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ අඩුපාඩු වරින් වර සභාවේ අවධානයට යොමු කර ඇති අතර, පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

පද්ධතිය -----	අඩුපාඩුව -----
(අ) ගිණුම්කරණය	<ul style="list-style-type: none"> i. ගිණුම් ශේෂ අඩුවෙන්, වැඩියෙන් දැක්වූ සහ අත්හැර තිබුණු අවස්ථා පැවතීම. ii. ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රාග්ධනිත නොකරන ලද අවස්ථා පැවතීම.
(ආ) ආදායම් පරිපාලනය	<ul style="list-style-type: none"> i. හිඟ වරිපනම් බදු අයකර ගැනීම පහළ මට්ටමක පැවතීම. ii. හිඟ කුලී අයකර නොගෙන නැවතත් සේවය සපයන ලද අවස්ථා පැවතීම. iii. නව ආදායම් උත්පාදන මාර්ග හඳුනා නොගැනීම.
(ඇ) ස්ථාවර වත්කම් පාලනය	<ul style="list-style-type: none"> i. ස්ථාවර වත්කම් පහසුවෙන් හඳුනා ගැනීමට හැකිවන පරිදි සංකේත කර හෝ වර්ග කර නොතිබීම. ii. ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි පවරා ගැනීමට කටයුතු නොකිරීම.
(ඈ) සේවක කළමනාකරණය	<ul style="list-style-type: none"> i. පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ නොකිරීම හා අතිරික්තතා විධිමත් නොකිරීම. ii. නිලධාරීන්ට තනතුරට අදාළ නොවන වෙනත් රාජකාරි පැවරීම.
(ඉ) අයවැය පාලනය	<ul style="list-style-type: none"> i. නිසි අධ්‍යයනයකින් හා ඇගයීමකින් යුතුව ඇස්තමේන්තු සකස් නොකිරීම. ii. අයවැයගත හා තථ්‍ය ආදායම් හා වියදම් ඉලක්ක සම්පූර්ණ කර ගැනීම සඳහා ඇගයීම් සහ පසු විපරම් කටයුතු නොකිරීම. iii. වැය විෂයයන් 18 ක සම්පූර්ණ ප්‍රතිපාදන ඉතිරි කර තිබීම.